

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **J. S.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Praha 5, Křížová 25, o plný invalidní důchod, v řízení o kasační stížnosti žalobce podané proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 24. 1. 2005, č. j. 17 Ca 246/2002 – 68, o návrhu na vyloučení soudců Nejvyššího správního soudu z projednávání a rozhodování této věci,

t a k t o :

Soudci Nejvyššího správního soudu JUDr. Milada Tomková, JUDr. Bohuslav Hnízdl a JUDr. Brigita Chrastilová **n e j s o u** vyloučení z projednávání a rozhodování věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 6 Ads 54/2005.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 24. 1. 2005, č. j. 17 Ca 246/2002 – 68, zamítl žalobu žalobce podanou proti rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 13. 11. 2002, č. X a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Napadeným rozhodnutím byla zamítnuta žádost žalobce o plný invalidní důchod s odůvodněním, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Ostravě – Město ze dne 13. 9. 2002, není žalobce plně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu činil pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti pouze 20 %.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce kasační stížnost, přičemž poté byla věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o této kasační stížnosti a byla přidělena 6. senátu tohoto soudu. Uvedený senát přípisem ze dne 31. 8. 2006, č. j. 6 Ads 54/2005 – 103, zaslal žalobci (stěžovateli) poučení o složení senátu, s tím, že danou věc bude podle rozvrhu práce rozhodovat 6. senát Nejvyššího správního soudu ve složení: JUDr. Milada Tomková, JUDr. Bohuslav Hnízdl a JUDr. Brigita Chrastilová. V případě nepřítomnosti některého z uvedených soudců může být senát doplněn některým ze soudců 4. senátu Nejvyššího správního soudu, kterými jsou JUDr. Dagmar Nygrínová, JUDr. Marie Turková, Doc. JUDr. Petr Průcha, CSc. Současně bylo účastníkům řízení

sděleno, že podle § 8 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., mohou účastníci řízení namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočníka nebo znalce. Námitka musí být odůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. Současně účastníky poučil o tom, že mají-li za to, že někteří ze jmenovaných soudců Nejvyššího správního soudu jsou z projednávání věci vyloučeni pro svůj poměr k věci, k účastníkům nebo jejich zástupcům (§ 8 odst. 1 citovaného zákona), lze namítnout jejich podjatost v propadné lhůtě jednoho týdne od doručení tohoto poučení. O námitce rozhodne jiný senát Nejvyššího správního soudu.

Na uvedené poučení reagoval stěžovatel podáním ze dne 6. 4. 2006, které označil jako „vyloučení soudců pro podjatost“. Uvedl, že namítá podjatost 6. senátu Nejvyššího správního soudu – a to JUDr. Milady Tomkové, JUDr. Bohuslava Hnízдила a JUDr. Brigity Chrástilové. Důvod podjatosti spatřoval v tom, že tito soudci rozhodovali o podjatosti soudkyně Krajského soudu v Ostravě ve věci vedené pod sp. zn. 17 Ca 246/2002, kdy stěžovatel rovněž podal námitku podjatosti. Podle názoru stěžovatele tito soudci rozhodli nespravedlivě a usneseními ze dne 17. 3. 2004 a ze dne 20. 10. 2004 porušili zákon č. 209/1992 Sb., a to čl. 6 tohoto zákona.

K námitce podjatosti se vyjádřili soudci – členové senátu, který má podle rozvrhu práce o kasační stížnosti stěžovatele rozhodnout – JUDr. Milada Tomková, JUDr. Bohuslav Hnízdil a JUDr. Brigita Chrástilová, tak, že nemají žádný poměr k věci ani ke stěžovateli. Poté věc předložili podle § 8 odst. 3 s. ř. s. předsedovi soudu k určení senátu, který o námitce rozhodne. Věc byla přidělena 4. senátu Nejvyššího správního soudu.

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. soudci jsou vyloučeni z projednávání a rozhodování věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučení jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci, nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Podle § 8 odst. 3 téhož zákona soudce, který zjistí důvod své podjatosti, oznámí takovou skutečnost předsedovi soudu a v řízení zatím může provést jen takové úkony, které nesnesou odkladu. Předseda soudu na jeho místo určí podle rozvrhu práce jiného soudce nebo jiný senát. Má-li předseda soudu za to, že není dán důvod podjatosti soudce, nebo týká-li se věc předsedy soudu, rozhodne o vyloučení Nejvyšší správní soud usnesením, a jde-li o soudce Nejvyššího správního soudu, jiný jeho senát.

Integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“), je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezájatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich právním zástupcům), o nichž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat širě, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení),

nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce má k věci určitý, nikoliv nezaujatý, vztah. Vyloučení soudce z projednávání a rozhodování věci má být založeno nikoliv na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnost o jeho nepodjatosti. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též I. ÚS 370/04).

Z návrhu na vyloučení soudců Nejvyššího správního soudu, podaného stěžovatelem, vyplývá, že důvod podjatosti spatřuje v tom, že soudci 6. senátu, kteří mají ve věci rozhodnout, nespravedlivě rozhodli o návrhu na vyloučení soudkyně krajského soudu, z čehož dovozuje, že byl porušen zákon č. 209/1992 Sb., v jeho čl. 6.

Z obsahu spisu vedeného u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 17 Ca 246/2002 plyne, že v průběhu řízení před krajským soudem bylo rozhodováno o námitce podjatosti JUDr. Květoslavy Tušlové, soudkyně Krajského soudu v Ostravě, vznesené stěžovatelem, ve dvou případech. Usnesením ze dne 17. 3. 2004, č. j. Nao 2/2004 – 41, bylo rozhodnuto tak, že soudkyně Krajského soudu v Ostravě JUDr. Květoslava Tušlová není vyloučena z projednávání a rozhodnutí právní věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 17 Ca 246/2002. Usnesení nabylo právní moci dne 6. 4. 2004. Obdobně usnesením ze dne 20. 10. 2004, č. j. Nao 29/2004 – 62, bylo rozhodnuto soudci 6. senátu Nejvyššího správního soudu tak, že soudkyně Krajského soudu v Ostravě JUDr. Květoslava Tušlová není vyloučena z projednávání a rozhodnutí v právní věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 17 Ca 246/2002. Usnesení nabylo právní moci dne 23. 11. 2004.

Z návrhu na vyloučení soudců Nejvyššího správního soudu, podaného stěžovatelem, výslovně vyplývá, že námitku podjatosti odůvodňuje postupem těchto soudců při rozhodování o návrhu na vyloučení soudkyně krajského soudu JUDr. Květoslavy Tušlové. Z ustanovení § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. však zcela jednoznačně plyne, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci, nebo v jeho rozhodnutí v jiných věcech.

Ve výše uvedeném postupu 6. senátu Nejvyššího správního soudu, kdy rozhodoval o návrhu na vyloučení soudkyně JUDr. Květoslavy Tušlové, nelze spatřovat důvod pro pochybnost o jejich nepodjatosti, neboť tito soudci postupovali v souladu s ustanovením § 8 zákona č. 150/2002 Sb. Jestliže se způsob rozhodnutí jeví žalobci jako nespravedlivý, neznamena tato skutečnost sama o sobě pochybnost o nepodjatosti těchto soudců. Pokud jde o zákon č. 209/1992 Sb., jímž byla ve sbírce zákonů vyhlášena Úmluva o ochraně základních lidských práv a svobod, v čl. 6 zakotvuje právo na spravedlivý proces, avšak ani toto právo podle názoru Nejvyššího správního soudu nebylo porušeno, ostatně stěžovatel ani blíže nekonkretizuje, v čem porušení tohoto článku ve vztahu k návrhu na vyloučení soudců 6. senátu v rozhodování o této věci, spatřuje. Pouze uvádí, že tento článek byl porušen výše uvedenými usneseními Nejvyššího správního soudu.

4. senát Nejvyššího správního soudu však tyto úvahy stěžovatele nesdílí a konstatuje, že důvod uplatňovaný stěžovatelem, tj. vyloučení soudců z projednávání a rozhodování této věci pro jejich postup při rozhodování o návrhu na vyloučení soudkyně JUDr. Květoslavy Tušlové, není důvodem způsobilým vyvolat pochybnosti o nepodjatosti soudců, kteří v dané věci mají rozhodovat, a dále vzhledem k tomu, že sami tito soudci se necítí být z projednání a rozhodnutí věci vyloučení, nebyl shledán návrh stěžovatele na vyloučení soudců z projednávání a rozhodování této věci důvodným. 4. senát Nejvyššího správního soudu

proto rozhodl tak, že výše jmenovaní soudci nejsou z projednávání a rozhodování věci, vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 6 Ads 54/2005, vyloučeni.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. května 2006

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu